

Sprawozdanie z konsultacji projektu Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

Spis treści

Wprowadzenie.....	2
Formy i przebieg konsultacji	2
Główne wnioski z konsultacji	2
Rekomendowane kierunki zmian projektu Strategii.....	3
Uwagi do projektu Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku.	5

Wprowadzenie

Uchwałą Nr 1773/2016 z 14 listopada 2016 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego zatwierdził projekt Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 (SRWZ) i zdecydował o skierowaniu dokumentu do konsultacji. Projekt Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego stanowi aktualizację dokumentu pn. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 przyjętego przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego 22 czerwca 2010 roku Uchwałą Nr XLII/482/10.

Proces konsultacji przeprowadzono zgodnie z wymogami wynikającymi z zapisów ustaw: art. 41 ust. 2 pkt. 4, art. 11 ust. 1e ustawy o samorządzie województwa z dnia 5 czerwca 1998 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 486), art. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 383 ze zm.).

Celem konsultacji było uzyskanie opinii i propozycji jednostek samorządu terytorialnego, partnerów gospodarczych i społecznych na temat zapisów zawartych w projekcie Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

Konsultacje trwały 45 dni kalendarzowych od dnia publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego, tj. od 16 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

Formy i przebieg konsultacji

Konsultacje projektu SRWZ przybrały dwie zasadnicze formy: bezpośrednią (spotkania konsultacyjne, konferencja) oraz pośrednią (pisemną). Bezpośrednią formą konsultacji projektu SRWZ były spotkania konsultacyjne oraz konferencja, w której uczestniczyli m.in. przedstawiciele administracji rządowej, samorządów terytorialnych, uczelni, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców, Sejmiku Województwa.

W dniach 17-18 listopada 2016 roku w Hotelu Radisson Blu w Szczecinie odbyła się II Szczecińska Konferencja Regionalistyczna. Konferencja pn. „Programowanie rozwoju terytoriów – region, Polska, Europa”, poświęcona była zagadnieniom odnoszącym się do aktualnych procesów programowania rozwoju w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim. Konferencja stanowiła forum prezentacji projektu SRWZ jako głównego elementu Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, zakładającego nadanie nowej jakości procesowi programowania i zarządzania rozwojem w oparciu o dokumenty strategiczne, system monitoringu i ewaluacji, krótko- i długoterminowego planowania finansów w praktyce współdziałania samorządów różnych szczebli.

Ogłoszenie w sprawie konsultacji projektu Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 zostało opublikowane na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego (www.bip.wzp.pl) oraz w prasie o zasięgu lokalnym i regionalnym. Proces konsultacji trwał od 16 listopada do 31 grudnia 2016 r. Do wzięcia udziału w konsultacjach zaproszono przedstawicieli samorządu terytorialnego, partnerów społecznych i gospodarczych, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich.

Po zakończeniu procesu konsultacji sporządzone zostało sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, zawierające ustosunkowanie się do uwag zgłaszanych w trakcie konsultacji przez jednostki samorządu terytorialnego, partnerów gospodarczych i społecznych.

Główne wnioski z konsultacji

W procesie konsultacji zgłoszono 50 uwag, które dotyczyły: przesłanek i założeń aktualizacji Strategii (2 uwagi), diagnozy (25 uwag), analizy SWOT (5 uwag), trendów rozwojowych (1 uwaga), scenariuszy rozwoju (4 uwagi), wizji (1 uwaga), misji (1 uwaga), celów rozwojowych (4 uwagi), terytorialnego wymiaru polityk rozwojowych (1 uwaga), monitorowania Strategii (1 uwaga). Wniesiono również 3 uwagi formalne.

Uwagi do diagnozy: Wśród komentarzy odnoszących się do tej części projektu SRWZP pojawiły się głosy mówiące o potrzebie uszczegółowienia niektórych zapisów dotyczących diagnozowanych obszarów oraz bardziej konsekwentnego stosowania wymiaru terytorialnego. Ponadto zgłoszone uwagi dotyczyły zbyt ogólnego potraktowania analizy stanu obecnego. Kolejną grupę uwag stanowiły wnioski odnoszące się do kwestii społecznych, w tym przykładowo do potrzeby poszerzenia obszaru zdrowia o zagadnienia polityki senioralnej i polityki prorodzinnej oraz położenia silniejszego akcentu na zagadnienie szkolnictwa zawodowego. W zakresie transportu postulowano m.in. poprawę dostępności transportowej województwa, w zakresie gospodarki – na przyjazne otoczenie przedsiębiorczości, z naciskiem na dążenie do większej absorpcji rozwiązań innowacyjnych. Uwagi dotyczyły również relacji Województwa Zachodniopomorskiego na arenie międzynarodowej i uwzględnienie wszystkich partnerów i kierunków interwencji w nawiązywaniu kontaktów wielostronnych.

Uwagi do analizy SWOT: W odniesieniu do analizy SWOT rekomendowano przede wszystkim potrzebę ściślejszego powiązania zapisów analizy z diagnozą stanu rozwoju społeczno-gospodarczego. Postulowano włączenie do mocnych stron województwa, dobrze rozwiniętej branży turystycznej. W zakresie szans zaproponowano wpisanie wykorzystania mechanizmu partnerstwa publiczno-prywatnego.

Uwaga do prognozy trendów rozwojowych: Postulowano uzupełnienie opisu trendów o aspekty związane ze wzrostem atrakcyjności turystycznej w kontekście zwiększenia mobilności ludności i starzenia się społeczeństwa.

Uwagi do scenariuszy rozwoju: W odniesieniu do niniejszej części dokumentu zwrócono przede wszystkim uwagę na konieczność doprecyzowania zapisów. Poruszany był również wątek pominięcia w scenariuszach kwestii takich, jak np. wyodrębnienie scenariuszy rozwojowych dla Pomorza Środkowego.

Uwagi do wizji i misji: Uwagi dotyczyły głównie zastosowania w formułowaniu wizji i misji terminów zielony i niebieski wzrost, autorzy spostrzeżeń widzą potrzebę wyjaśnienia i rozwinięcia tych określeń.

Uwagi do celów strategicznych: W odniesieniu do struktury celów projektu SRWZP zaproponowano m.in. wskazanie bezpośrednio w celach roli Koszalina jako komplementarnego do Szczecina ośrodka rozwoju gospodarczego województwa.

Rekomendowane kierunki zmian projektu Strategii

Uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 zostały rozpatrzone, przyjęto przesądzenia odnośnie złożonych propozycji przyjmując następujące sposób rozstrzygnięcia:

- uwaga zostanie uwzględniona – proponowany zapis znajdzie się projekcie SRWZ we wskazanym brzmieniu lub w brzmieniu oddającym bezpośredni sens uwagi;
- uwaga częściowo uwzględniona – niektóre wątki proponowanego zapisu zostaną uwzględnione w projekcie SRWZ;
- uwaga nieuwzględniona – proponowany zapis nie znajdzie się w treści dokumentu ze względów merytorycznych i/lub formalnych;

Rekomendowane zmiany w części diagnostycznej:

- diagnoza zostanie uzupełniona o przypisy dotyczące sieci TEN-T,
- kierunki współpracy zagranicznej uzupełnione zostaną o regiony duńskie (głównie Kopenhaga i Bornholm), regiony południowej Szwecji, w tym z Blekinge, południową Finlandię i Czechy;
- zaakcentowana zostanie potrzeba gospodarczego wykorzystania Odry;
- zweryfikowane zostaną wartości statystyczne w obszarze ochrony zdrowia, ochronie środowiska uwzględnione zostaną dodatkowe opisy diagnostyczne stanu rozwoju regionu;
- uwzględniona zostanie rola walorów kulturowych regionu oraz rozwoju turystyki bez zagrożenia dla jakości środowiska naturalnego;
- podkreślone zostanie znaczenie turystyki w tworzeniu całorocznych miejsc pracy;
- zaakcentowana zostanie potrzeba transgranicznego kształcenia zawodowego młodzieży;

- podkreślone zostanie funkcjonowanie instytucji wsparcia rynku pracy w obszarach funkcjonalnych.

W rozdziale „Analiza SWOT” rekomendacja zmian jest konsekwencją rekomendowanych zmian w części diagnostycznej dotyczącej korytarza transportowego TEN-T, wykorzystania gospodarczego rzeki Odry, potencjału turystycznego regionu oraz uwzględnienia partnerstwa publiczno-prywatnego w procesie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych.

W rozdziale „Scenariusze rozwoju” zaakcentowana zostanie równowaga dla obszaru metropolitalnego Szczecina rola aglomeracji koszalińsko - kołobrzeskiej oraz wzrost gospodarczy regionu wybrzeża z jego portami i potencjałem turystycznym. W budowaniu scenariusza optymistycznego uwzględniony zostanie dobry dostęp do usług zdrowotnych.

Wprowadzone zostaną zmiany redakcyjne zapisów dokumentu, w związku z czym narracja stanie się bardziej klarowna i przystępna.

Uwagi do projektu Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku.

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
Przesłanki i założenia aktualizacji Strategii					
1.	Gmina Miasto Koszalin	Uzupełnienie wstępu	Brak szerszej informacji nt. kontekstu powstania dokumentu.	Sugeruje się uzupełnienie dokumentu o kontekst powstania strategii, przyjęte zasady opracowania dokumentu oraz wykonane w tym zakresie prace, czy wpływ na podjęcie decyzji o aktualizacji dokumentu wynikał np. z przeprowadzonej ewaluacji.	Uwaga nieuwzględniona. Zakres i strukturę dokumentu ograniczono do informacji mających kluczowe znaczenie dla określenia sposobu, w jaki samorząd województwa będzie prowadził w najbliższych latach politykę rozwoju regionalnego. Konsekwentnie pominięto cały szereg informacji, które nie określają bezpośrednio wykładni programowej, w tym m.in. szczegółowy opis procesu aktualizacji. Niemniej jednak kluczowe informacje dotyczące przesłanek i założeń dla aktualizacji zostały przedstawione w rozdziale 2.
2.	Agnieszka Przybylska Radna Województwa Zachodniopomorskiego	całość dokumentu	Brak jasnego nawiązania do „Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”, w tym do listy wskazanych tam 10 branż strategicznych do wsparcia, w tym: - środki transportu zbiorowego (e-busy/pojazdy szynowe/statki specjalistyczne); - elektronika profesjonalna; - oprogramowanie specjalistyczne; - rozwiązania lotniczo-kosmiczne; - urządzenia medyczne/terapię/e-medycyna/biofarmaceutyki; - systemy wydobywcze; - odzysk materiałowy surowców; - ekobudownictwo; - żywność wysokiej jakości; - systemy militarne	Skoro rząd wskazuje, do wyboru, listę przewidzianych do wsparcia 10 branż strategicznych, warto dla Pomorza Zachodniego przewidzieć te, które mają tu szansę być realizowane: m. in.: statki specjalistyczne, ekobudownictwo, żywność wysokiej jakości i inne. Skorzystanie ze wsparcia przewidzianego przez rząd we wskazanych 10 branżach mogłoby stać się kołem zamachowym nie tylko dla Pomorza Zachodniego, ale i dla kooperujących przedsiębiorstw z innych części Polski (jak to było w przypadku przemysłu stoczniowego)	Uwaga nieuwzględniona. Wskazane branże zostały wymienione na stronie 49 projektu "Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju" (wersja z 21.12.2017) jako branże strategiczne dla Państwa: " przy (...) i uwzględnieniu potencjału krajowych firm można obecnie wskazać szereg sektorów strategicznych , które mają szansę stać się przyszłymi motorami polskiej gospodarki". Projekt SRWZ nie pozostaje w sprzeczności z tymi ogólnokrajowymi trendami zmiany gospodarczej. Wręcz przeciwnie - w SRWZ położono silny nacisk na endogeniczne potencjały, które są zbieżne w szczególności z przywołanymi w uwadze branżami obejmującymi: środki transportu zbiorowego, oprogramowanie specjalistyczne, ekobudownictwo czy żywność. Projekt SOR wyznacza główne kierunki rozwoju kraju, w które wpisuje się SRWZ. Jak wskazano na wstępie SRWZ - dokument jest strategicznym wyborem najistotniejszych zagadnień.
Diagnoza					

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
3.	Gmina Miasto Koszalin	Uzupełnienie rozdziału dot. diagnozy (str-9-19)	Brak źródeł pochodzenia danych. Ponadto należy konsekwentnie stosować we wszystkich przypadkach przykłady.	Sugeruje się, by diagnoza zawierała źródła pochodzenia danych oraz wskazane jest by, ujednolicić sposób umieszczania przykładów (zawierać je we wszystkich, a nie tylko w niektórych obszarach, np. gospodarce morskiej) . Przykłady te dot. m.in. wskazania konkretnych miast, gmin wchodzących w skład SOM czy ZIT KKBOF, przedsiębiorstw, instytucji biznesu).	Uwaga nieuwzględniona. Z uwagi na syntetyczny z założenia charakter Strategii, a co za tym idzie jej poszczególnych składowych w tym także diagnozy, zrezygnowano z szerokiego opisu wszystkich zjawisk objętych diagnozą: szczegółowych danych liczbowych dla wszystkich JST w województwie, zestawienia z danymi dla innych województw i dla całego kraju oraz podawanie długich szeregów czasowych. Diagnoza ma na celu przybliżenie najważniejszych zjawisk i trendów zachodzących w regionie bez konieczności przytaczania obszernych zestawień statystycznych. Ponadto ze względu na długookresowy charakter Strategii, a co za tym idzie konieczne uogólnienia, w dokumencie często przytaczane są dane wskazujące na rzędy wielkości, a nie na konkretne liczby. Przytaczane dane pochodzą z publicznych źródeł danych, przede wszystkim z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Dokonana zostanie powtórna analiza treści diagnozy pod kątem uzupełnienia objaśnień dotyczących źródeł danych.

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
4.	Gmina Miasto Koszalin	Diagnoza, pkt 12, s. 13-14, Społeczne, ekonomiczne i przestrzenne uwarunkowania rozwoju województwa zachodniopomorskiego.	Na koniec punktu (12) dodać zdanie: „Jednocześnie nie powinno się zamykać procesu identyfikacji i wspierania, poza przyjętymi regionalnymi specjalizacjami, wyłaniających się nowych, innowacyjnych branż przemysłowych tworzących dużą wartość dodaną i mających wysoki potencjał eksportowy”.	Województwo Zachodniopomorskie nie powinno zamykać się na proces identyfikacji i rozwoju wyłaniających się innowacyjnych branż przemysłowych w obszarach innych niż przyjętych jako specjalizacje regionalne wynikające głównie z tradycji regionu. Przykładem innowacyjnej i konkurencyjnej branży tworzącej we współpracy z ośrodkami akademickimi, produkty o wysokiej wartości dodanej i dużym potencjale eksportowym jest branża przetwórstwa szkła budowlanego, dynamicznie rozwijająca się w Koszalinie. W branży przetwórców szkła budowlanego działają małe i średnie przedsiębiorstwa zajmujące się kształtowaniem i obróbką szkła płaskiego na poziomie szyb zespolonych: hartowania, szlifowania, zdobienia czy pokrywania foliami szkła budowlanego; szkła pozostałego (przetworzonego i nieprzetworzonego), maszyn i urządzeń, usług szkoleniowo doradczych. Firmy cechuje bardzo wysoka jakość i konkurencyjność produkcji, dzięki której skutecznie podbijają rynki zagraniczne w Unii Europejskiej i poza nią, notując w sprzedaży wysoki odsetek eksportu. Stały rozwój i zwiększające się zatrudnienie w firmach i ich otoczeniu kooperacyjnym przyczyniają się do zmniejszenia bezrobocia w regionie.	Uwaga nieuwzględniona. Branże wskazane jako regionalne specjalizacje są wyróżniającymi się dziedzinami na tle gospodarki województwa, często także na tle gospodarki krajowej. Charakter procesów gospodarczych i dynamika rynków sprawiają, że z założenia identyfikacja regionalnych (i inteligentnych specjalizacji) jest procesem ciągłym. Województwo Zachodniopomorskie nie zamyka się na proces identyfikacji i rozwoju wyłaniających się branż, o czym świadczą dotychczasowe działania i szerokie odniesienie się do procesu w dokumentach programowych dotyczących gospodarki w ramach Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju.
5.	Gmina Miasto Koszalin	Diagnoza, pkt 13, s. 14, przetwórstwo przemysłowe, dot. zapisów: „Przetwórstwo przemysłowe Pomorza Zachodniego opiera się na energetyce, przemyśle chemicznym, metalowym (...), w tym rybołówstwie”	Należy poszerzyć zapisy we wskazanych zdaniu.	Należałoby poszerzyć zapis o jedną z kluczowych, wiodących branż województwa, wynikającą z jego charakterystycznego położenia geograficznego. Zdanie powinno brzmieć: „Przetwórstwo przemysłowe Pomorza Zachodniego opiera się na energetyce, przemyśle chemicznym, metalowym (...), w tym rybołówstwie i przetwórstwie rybnym”.	Uwaga zostanie uwzględniona. Zdanie: „Przetwórstwo przemysłowe Pomorza Zachodniego opiera się na energetyce, przemyśle chemicznym, metalowym (dawniej stoczniowym obecnie stoczniowym i offshore), drzewnym i meblarskim, budownictwie oraz produkcji rolno-spożywczej, w tym rybołówstwie”, zostanie przeredagowane na: „Przetwórstwo przemysłowe Pomorza Zachodniego opiera się na energetyce, przemyśle chemicznym, metalowym (dawniej stoczniowym obecnie

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
					<i>stoczniovym i offshore), drzewnym i meblarskim, budownictwie oraz produkcji rolno-spożywczej, w tym rybołówstwie i przetwórstwie rybnym."</i>
6.	Gmina Miasto Koszalin	Diagnoza, pkt 22 s. 17, ochrona zdrowia	Poszerzenie obszaru 22) ochrona zdrowia o zagadnienia polityki senioralnej i pomocy społecznej (w tym DPS).	W świetle zauważonych zmian demograficznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa nie ujęto w tekście informacji o ośrodkach typu dom pomocy społecznej.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z komentarzem w ramach punktu nr 3. W Strategii, zagadnienia te zostały dostrzeżone i zdiagnozowane, m.in. poprzez zapis: <i>"Zmiany demograficzne dotyczące starzenia się społeczeństwa związane z wydłużającą się długością życia i niską dzietnością mają duże znaczenie dla systemu ochrony zdrowia, nie tylko w województwie, ale w całej Polsce. Na terenie województwa zachodniopomorskiego ukształtowała się wprawdzie sieć podmiotów leczniczych, w tym ośrodki specjalizujące się w poszczególnych dziedzinach medycznych, lecz zauważa się potrzebę ich bardziej optymalnego ukształtowania, wykorzystania i skoordynowania."</i> Z kolei postulowane szersze odniesienie (również w zakresie diagnozy stanu) do poszczególnych zagadnień w ramach ochrony zdrowia i pomocy społecznej (o ile leży to w zakresie kompetencji samorządu województwa) realizowane jest w ramach pozostałych elementów Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, w szczególności Polityk Rozwojowych.
7.	Gmina Miasto Koszalin	Diagnoza, pkt 23 s. 17, kultura	Zauważalny brak wskazania potencjału endogenicznego regionu.	Należy podkreślić potencjał regionu, jego wyjątkowość, np. w Koszalinie – kultura jamneńska, Góra Chełmska.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z komentarzem w ramach punktu nr 3. Jednocześnie należy podkreślić, że cały dokument zmierza do jak najlepszego zdiagnozowania i wykorzystania potencjałów regionu.
8.	Gmina Miasto Koszalin	Diagnoza, pkt 25 s. 18, nauka	Ujęcie w treści dokumentu również funkcjonujących i cieszących się dużą popularnością uniwersytetów trzeciego wieku.	W świetle zmian demograficznych dot. starzenia się społeczeństwa należy uwzględnić także formę kształcenia, doksztalcenia, aktywnego spędzania czasu przez osoby starsze – prężnie działające np. w Koszalinie uniwersytety trzeciego wieku.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z komentarzem w ramach punktu nr 3. Jednocześnie zjawisko nie ma wpływu na naukę. Z kolei postulowane szersze odniesienie (również w zakresie diagnozy stanu) do poszczególnych zagadnień w (o ile leży to w zakresie kompetencji samorządu województwa) realizowane jest w ramach pozostałych elementów Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, w szczególności Polityk Rozwojowych.

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
9.	Gmina Miasto Koszalin	Diagnoza, pkt 25 s. 18, nauka	Obszar 25) nauka wymaga poszerzenia o zagadnienia związane ze szkolnictwem zawodowym i kształceniem ustawicznym.	Wprowadzenie zarówno w diagnozie, jak i dalszych zapisach motywowane jest m.in. zapisami w dokumentach wyższego rzędu, np. w projekcie Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.	Uwaga nieuwzględniona. Obszar (25) Nauka nie dotyczy szkolnictwa zawodowego, który uwzględniony jest w ramach obszaru (24) Edukacja, gdzie m.in. pojawiły się nowe zapisy zgodnie z uwagą wskazaną w poz. 12.
10.	Gmina Miasto Koszalin	Diagnoza, pkt 28 s. 18, gospodarka komunalna	Brak informacji dot. innych zagadnień związanych z gospodarką komunalną, np. transport, odpady komunalne, ciepłownictwo, jakość powietrza.	Część poświęcona gospodarce komunalnej w sposób wybiórczy odnosi się jedynie do zaopatrzenia w wodę. Pominięto również ważne, problematyczne zagadnienia związane z pozostałymi zagadnieniami w obszarze gospodarki komunalnej.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z komentarzem w ramach punktu nr 3. Ponadto zagadnienia dot. odpadów zostały zawarte na końcu wskazanego obszaru, zagadnienia dotyczące transportu ujęte zostały zaś w obszarze dotyczącym transportu, zagadnienia dotyczące ciepłownictwa w obszarze energetyki, zagadnienia dotyczące jakości powietrza w obszarze ochrony środowiska.
11.	Gmina Miasto Koszalin	Diagnoza, pkt 29, współpraca zagraniczna, dot. zapisów: „... poziom współpracy z regionami duńskimi (głównie Kopenhagą i Bornholmem)”.	Proponuje się zmianę wskazanych zapisów.	Rozszerzenie wskazanego sformułowania „regionami duńskimi” lub zastąpienie go następującym określeniem: krajami Basenu Morza Bałtyckiego. Ujęcie w nawiasie miasta partnerskiego Koszalina - Gladsaxe, Seinäjoki, Kristianstad.	Uwaga zostanie częściowo uwzględniona Zdanie: "Najintensywniejsze są relacje regionu z granicznymi landami niemieckimi: Meklemburgią Pomorzem Przednim i Brandenburgią a ponadto ze szwedzką Skanią. Wciąż wymagający zacieśnienia jest poziom współpracy z regionami duńskimi (głównie Kopenhagą i Bornholmem) a także z Berlinem, którego znaczenie będzie wzrastało jako wiodącej metropolii europejskiej i realnie wpływającej na funkcjonowanie otaczających ją obszarów, w tym na województwo zachodniopomorskie". zostanie przeredagowane na następujące: "Najintensywniejsze są relacje regionu z granicznymi landami niemieckimi: Meklemburgią Pomorzem Przednim i Brandenburgią a ponadto ze szwedzką Skanią. Wciąż wymagający zacieśnienia jest poziom współpracy z regionami duńskimi (głównie Kopenhagą i Bornholmem), pozostałymi regionami południowej Szwecji, w tym z Blekinge, południową Finlandią (głównie Helsinki-Uusimaa), a także z Berlinem, którego znaczenie będzie wzrastało jako wiodącej metropolii europejskiej i realnie wpływającej na funkcjonowanie otaczających ją obszarów, w tym na województwo zachodniopomorskie. Obok wymienionych

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
					kierunków współpracy jako potencjalne obszary współpracy zagranicznej należy wskazać kraje bałtyckie, regiony Grupy Wyszehradzkiej i Chorwacji
12.	Izba Rzemieślnicza Małej i Średniej Przedsiębiorczości	Diagnoza pkt. 24 edukacja i 29 współpraca zagraniczna	Do opisu punktu 24 jako przedostatnie dopisać zdanie: „W odpowiedzi na zainteresowanie kształceniem zawodowym w regionie, jest konieczność wspomagania edukacji zawodowej w regionie poprzez rozwój ośrodków edukacyjnych skupiających się na podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, co pożądanym jest przez zachodnich sąsiadów w potrzebie wykwalifikowanej kadry rzemieślniczej” Do opisu punktu 29 jako przedostatnie dopisać zdanie: „Współpracę transgraniczną należy rozwijać poprzez nową infrastrukturę współpracy mającą na celu wspólną edukację mieszkańców”	Wprowadzenie naszych zmian do punktu 24 i 29 pozwoli w przyszłości na rozwijanie pomysłów współpracy zagranicznej i kształtowania nowych form edukacji, dzięki której nasz mieszkaniec naszego regionu będzie miał możliwości szybkiego przekwalifikowania się i znalezienia pracy w regionie lub za granicą. Obecnie w Szczecinie brak jest profesjonalnego zaplecza edukacyjnego o profilu rzemieślniczym, w którym zarówno osoba młoda bez wykształcenia jak i osoba starsza chcąca się przekwalifikować miałyby dostęp do szybkiej i profesjonalnej obsługi edukacji i uzyskania tak pożądanego obecnie na rynku pracy tytułu czeladnika lub mistrza w zawodach rzemieślniczych. Zawarcie takich zapisów w Strategii WZ do 20130 roku pozwoli na rozwój sektora edukacji na standardowym europejskim poziomie oraz pozwoli na zacieśnianie współpracy zagranicznej z partnerami z Niemiec.	Uwaga zostanie uwzględniona. Po zdaniu: "Wyższe niż przeciętnie w kraju jest zainteresowanie zasadniczymi szkołami zawodowymi, dającymi kwalifikacje od razu po ukończeniu szkoły i możliwość pracy na otwartym rynku unijnym." pojawi się zapis: "... szczególnie w obszarze przetwórstwa metalowego związanego z gospodarką morską. W związku z tym pojawia się konieczność wsparcia edukacji zawodowej w regionie przez rozwój ośrodków edukacyjnych podnoszących kwalifikacje zawodowe, szczególnie, wobec zjawiska podejmowania przez uczniów nauki w niemieckich szkołach zawodowych połączonego z gwarancją odbycia praktyki i podjęcia pracy w Niemczech." Natomiast zdanie: „Szczególne znaczenie ma współpraca polsko-niemiecka w zakresie gospodarczego i turystycznego wykorzystania Odry, współpracy służb ratowniczych, współpracy w zakresie planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska, a także rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej." zostanie przeredagowane na: "Szczególne znaczenie ma współpraca polsko-niemiecka w zakresie gospodarczego i turystycznego wykorzystania Odry, współpracy służb ratowniczych, współpracy w zakresie planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska, rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej a także rozwoju wspólnych programów nauczania i infrastruktury edukacyjnej."
13.	Agnieszka Przybylska Radna Województwa Zachodniopomorskiego	całość	Brak wskazania kierunków rozwoju opartych na sytuacji obecnej	Strategia warto by nie tylko wskazywała ogólne opisy bez podania wynikających z tego konkluzji (jak w projekcie), ale by raczej bazowała na diagnozie sytuacji społeczno – gospodarczej; tak, by opis stanu obecnego był punktem wyjścia do wskazania optymalnych kierunków rozwoju w poszczególnych obszarach. Przykładem może	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii opiera się na diagnozie stanu zawartej w pierwszej części dokumentu, tym samym opis stanu obecnego jest punktem wyjścia dla wskazania kierunków rozwoju. Fakt, iż dokument nie opisuje szeroko procesu wyboru kierunków działań nie oznacza, że nie istnieją powiązania pomiędzy częścią diagnostyczną

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
				być bardziej czytelny dokument Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego z roku 2010 np. str. 70 i następne Infrastruktura kolejowa, komunikacja lotnicza, komunikacja wodna – stan ówczesny i wezwania.	a programową. Z kolei postulowane bezpośrednio odniesienie do poszczególnych aspektów sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu i przypisanie im określonych działań (o ile leży to w zakresie kompetencji samorządu województwa) realizowane jest w ramach pozostałych elementów Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, w szczególności Polityk Rozwojowych i Programów Strategicznych.

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
14.	Agnieszka Przybylska Radna Województwa Zachodniopomorskiego	całość	<p>Brak spójnej koncepcji polityki prorodzinnej, która mogłaby skutkować poprawą wskaźników demograficznych. Na rzecz rodzin powinno dobrze służyć, i jako takie winno być wskazane w SRWZ m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój przemysłu, by żywiciela rodzin mogli zarobić na godziwe utrzymanie swych bliskich; - rozwój szkolnictwa zawodowego, by młodzież mogła korzystać z zatrudnienia w miejsce cudzoziemców, z zachowaniem warunków do kontynuacji nauki na wyższych szczeblach; - produkcja rodzimej zdrowej, taniej żywności o wysokiej jakości; - szkolnictwo i dobre warunki płacowe dla średniego personelu medycznego (pielęgniarki i położne), gwarantujące wystarczającą pomoc medyczną dla rodzin związaną z macierzyństwem, opieka nad osobami chorymi i w podeszłym wieku; - preferencyjne warunki dla przedsiębiorstw zatrudniających bezrobotnych żywicieli rodzin (wzorem preferencji przy zatrudnianiu osób niepełnosprawnych); - promowanie elastycznych form zatrudnienia (część etatu w godzinach pobytu dzieci w szkole) dla bezrobotnych matek wychowujących dzieci w wieku szkolnym; - wprowadzenie zasady „niedziela i święto dla rodziny” przez zakaz handlu w niedziele i święta; itp. - promowanie dobrych wzorców rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych w mediach, przez konkursy itp. 	Rozbudowana polityka prorodzinna (patrz: „Vademecum samorządowca przyjaznego rodzinie”, Warszawa 2016) daje szansę na stworzenie sprzyjających warunków do funkcjonowania rodzin. Istnieje szereg rozwiązań, wskazanych we wspomnianym Vademecum, stosowanych w innych krajach i w innych częściach Polski, które warto zastosować na Pomorzu Zachodnim.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z komentarzem w ramach punktu nr 3.Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego, w założeniu ma być dokumentem spójnym i zwięzłym. Z kolei postulowane bezpośrednie odniesienie do poszczególnych obszarów tematycznych (tu polityki prorodzinnej) i przypisanie im określonych działań (o ile leży to w zakresie kompetencji samorządu województwa) realizowane jest w ramach pozostałych elementów Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, w szczególności Polityk Rozwojowych i Programów Strategicznych. W tym kontekście Strategia nie powinna kopiować zapisów innych dokumentów. Jednocześnie Strategia powinna skupiać się na optymalnym wyborze dla jak najbardziej dynamicznego rozwoju.

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
15.	Agnieszka Przybylska Radna Województwa Zachodniopomorskiego	całość	Brak jasnego przekazu o przyszłości gospodarki morskiej i niezbędnych inwestycjach infrastrukturalnych na rzecz gospodarki morskiej.	Kluczowa dla rozwoju Pomorza Zachodniego gałąź przemysłu, jaką jest gospodarka morską, powinna znaleźć się każdorazowo w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego wraz z precyzyjnym wskazaniem, jakie działania wspierające, w zakresie infrastruktury i szkolnictwa zawodowego przewidzieć należy dla optymalnego rozwoju gospodarki morskiej.	Uwaga nieuwzględniona. W przyjętych dla Strategii ramach, zagadnienia gospodarki morskiej zostały dostrzeżone i zdiagnozowane; należy wskazać na podkreślenie znaczenia "niebieskiego" wzrostu w zapisie misji, Celu kierunkowym 2.1 oraz 3.2. Postulowane szerokie odniesienie do zagadnienia gospodarki morskiej i przypisanie im określonych inwestycji realizowane jest w ramach pozostałych elementów Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, w szczególności Polityk Rozwojowych i Programów Strategicznych - np. szczegóły inwestycji transportowych ujęte są w Planie Inwestycji Transportowych dla WZ.
16.	Gmina Mielno	Str. 10, pkt (5)	Akapit pierwszy Proponujemy dodać zdanie na końcu akapitu lub po przedostatnim zdaniu o brzmieniu np.:Należy pamiętać, że ruch turystyczny generuje dodatkowe obroty i miejsca pracy w handlu, usługach, przemyśle i budownictwie, w znacznie szerszej strefie oddziaływania.	Znaczenie turystyki dla rozwoju całego regionu pozostaje w naszym odczuciu niedoceniane. Podczas gdy np. zwraca się uwagę na kooperantów branży morskiej, w przypadku turystyki często umniejsza się jej ogromny wpływ na gospodarkę regionu (zapewne większy niż branży morskiej). Efektem tego jest założenie, że z turystyki korzystają wyłącznie gminy w których turyści przebywają. Często spotykamy się z opinią, że gminy nadmorskie mają wygórowane i egoistyczne potrzeby. Dlatego też uważamy za konieczne zwrócić uwagę, że miliony turystów przybywających do regionu (głównie nad morze) mają niebagatelne znaczenie dla wielu innych branż. Aby sobie uzmysłowić skalę zjawiska należy wyobrazić sobie proces projektowania, budowy i wyposażania pensjonatu lub restauracji a następnie zakres dostaw i usług realizowanych na zewnątrz przez te obiekty. Oczywiście pozostają jeszcze wszelkie inne produkty i usługi nabywane bezpośrednio przez turystów. Strategia regionalna powinna więc dostrzegać te związki i tworzyć warunki do wzrostu liczby turystów a zarazem do jak najszerzego zaspokajania potrzeb branży w	Uwaga zostanie uwzględniona. Ponadto na samym końcu opisu obszaru pojawi się zdanie: "Między innymi dzięki tym dyscyplinom, następuje stopniowe wydłużanie sezonu w zachodniopomorskiej bazie noclegowej."

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
				regionie. Zwracamy także uwagę, że turystyka nadmorska mieści się w pojęciu niebieskiego wzrostu, któremu w dalszych partiach strategii przypisuje się rolę jednego z kół zamachowych rozwoju Regionu.	
17.	Gmina Mielno	Str. 10, pkt (5)	<p>Po zdaniu pierwszym akapitu drugiego proponujemy dodać następujący fragment:</p> <p>W pierwszej kolejności należy dążyć do jak najlepszego wykorzystania potencjału turystycznego obszarów nadmorskich, stanowiących istotny zasób regionu. Wzmocnienie konkurencyjności i atrakcyjności zachodniopomorskich miejscowości wypoczynkowych względem innych regionów, jest warunkiem utrzymania przez Pomorze Zachodnie pozycji lidera na rynku turystyki. Działania powinny zmierzać do wprowadzania całorocznej oferty, generującej nowe miejsca pracy oraz w silniejszym stopniu stymulujące gospodarkę regionu.</p>	<p>Proponowana zmiana jest konsekwencją uwagi wskazanej w wierszu poprzednim. Pas nadmorski jest wizytówką i logo regionu, jego najważniejszym zasobem, atutem i potencjałem (co zapewne łatwiej dostrzec i zaakceptować z perspektywy innych regionów). Dostrzegając znaczenie turystyki nadmorskiej w gospodarce regionu, należy dojść do wniosku, że w pierwszej kolejności zasadne będą działania zmierzające do jak najlepszego wykorzystania istniejących zasobów, czyli wydłużania sezonu turystycznego. Działania te będą pozytywnie oddziaływać na całą gospodarkę regionu, przyczyniając się do przekształcenia wielu sezonowych miejsc pracy w stałe oraz tworzenie nowych. Powinno to przynieść także pozytywne rezultaty demograficzne (ograniczenie migracji poza region oraz przyciągnięcie nowych mieszkańców).</p> <p>Wykorzystanie potencjału turystycznego Pojezierza Pomorskiego (jak najbardziej zasadne) w porównaniu do w/w kierunku działań będzie procesem znacznie bardziej skomplikowanym, czasochłonnym i kosztownym, a najprawdopodobniej mniej efektywnym dla gospodarki regionu (o wiele łatwiej przyciągnąć kolejny milion turystów nad morze niż pierwszy na Pojezierze). Pomińnięcie potencjałów turystyki w pasie nadmorskim może doprowadzić do roztrwonienia obecnej przewagi konkurencyjnej regionu.</p> <p>Nasz wniosek nie jest wymierzony w jak najbardziej słuszne cele wobec Pojezierza, lecz</p>	<p>Uwaga zostanie częściowo uwzględniona. Zdaniu: <i>"Istotne jest, że pomimo tej turystycznej dominacji w kraju wciąż w regionie istnieje ogromny potencjał dla rozwoju turystyki, bez zagrożenia dla jakości środowiska."</i> zostanie przeredagowane na: <i>"Istotne jest, że pomimo tej turystycznej dominacji w kraju wciąż w całym regionie istnieje ogromny potencjał dla rozwoju turystyki, bez zagrożenia dla jakości środowiska."</i></p>

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
				ma na celu wykazanie głębokiego znaczenia turystyki nadmorskiej dla całej gospodarki regionu (miejscowości nadmorskie są bowiem tylko końcowymi ogniwami długich i złożonych łańcuchów produkcji sięgających niekiedy daleko poza region).	
18.	Gmina Mielno	Str. 11, pkt (7)	Zdanie: Obszary wiejskie często przekraczają granice administracyjne JST działania lokalnych struktur instytucji ...	Zapis ten jest zupełnie niezrozumiały.	Uwaga zostanie uwzględniona. Zdanie: "Obszary wiejskie często przekraczają granice administracyjne JST działania lokalnych struktur instytucji wsparcia rynku pracy oraz innych form administrowania.", zostanie przeredagowane na: "Zasięg obszarów wiejskich często przekracza granice administracyjne JST, a co za tym idzie granice działania lokalnych struktur instytucji wsparcia rynku pracy oraz innych form administrowania."
19.	Gmina Mielno	Str. 12, pkt (9)	Zdanie: Jakość dróg jest podobna do tej w kraju, natomiast stan linii kolejowych (...) wymaga modernizacji.	Ze zdania wynika, że drogi nie wymagają modernizacji, co zapewne nie było intencją autorów.	Uwaga zostanie uwzględniona. Zdanie: "Jakość dróg jest podobna do tej w kraju, natomiast stan linii kolejowych, szczególnie na części odcinków, gdzie ze względów bezpieczeństwa stosuje się ograniczenie prędkości, wymaga modernizacji." zostanie przeredagowane na: "Jakość dróg jest średnia i podobna do tej w kraju, natomiast stan linii kolejowych, szczególnie na części odcinków, gdzie ze względów bezpieczeństwa stosuje się ograniczenie prędkości, wymaga pilnej modernizacji."
20.	Gmina Mielno	Str. 15, pkt (17)	Wnosimy o wprowadzenie danych na temat sieci osadniczej uwzględniających zmiany wchodzące w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.: uzyskanie statusu miasta przez miejscowość Mielno i włączenie miejscowości Unieście do miejscowości Mielno. Ponadto w zdaniu: Najkorzystniejsze uwarunkowania ... brak jest orzeczenia.	Ponieważ aktualizacja Strategii będzie uchwalana w roku 2017, należy wprowadzić w tym zakresie dane aktualne na ten rok.	Uwaga zostanie uwzględniona. Zostanie wprowadzony stosowny przypis: "Z dniem 1 stycznia 2017 r., po uzyskaniu statusu miasta przez miejscowość Mielno i włączeniu miejscowości Unieście odsetek ludności miejskiej wynosi 68,9% ludności województwa".

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
21.	Gmina Mielno	Str. 16, pkt (19)	Wnosimy o wprowadzenie danych na temat podziału administracyjnego uwzględniających zmiany wchodzące w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.: uzyskanie statusu gminy miejsko-wiejskiej przez Gminę Mielno.	Ponieważ aktualizacja Strategii będzie uchwalana w roku 2017, należy wprowadzić w tym zakresie dane aktualne na ten rok.	Uwaga zostanie uwzględniona. Zostanie wprowadzony stosowny przypis: "Z dniem 1 stycznia 2017 r. i 114 gmin (w tym 11 gmin miejskich, 55 gmin miejsko-wiejskich, 48 gmin wiejskich)."
22.	Klaster Morski Pomorza Zachodniego	całość	Zapewnienie dostępności transportowej oraz poprawa możliwości świadczenia usług przeładunkowych na Pomorzu Zachodnim dzięki zintensyfikowanym działaniom zmierzającym do pogłębienia toru wodnego Szczecin – Świnoujście, osiągając docelową głębokość 12,5 metra.	Koncentracja na wspieraniu potencjału portów Szczecina i Świnoujścia poprzez efektywne wykorzystanie ich infrastruktury, zwiększy konkurencyjność i wydajność sektora morskiego w skali krajowej i bałtyckiej.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z komentarzem w ramach punktu nr 3. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego, w założeniu ma być dokumentem spójnym i związanym. Z kolei postulowane odniesienie do konkretnych działań inwestycyjnych realizowane jest w ramach pozostałych elementów Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, w szczególności Polityk Rozwojowych i Programów Strategicznych - np. szczegóły inwestycji transportowych ujęte są w Planie Inwestycji Transportowych dla WZ.
23.	Klaster Morski Pomorza Zachodniego	całość	Dążenie do tworzenia spójnego i przyjaznego otoczenia dla przedsiębiorców poprzez rozwój bałtyckich klastrów naukowo – przemysłowe przy współpracy władz regionalnych, uczelni i przedsiębiorców.	Istotna dla rozwoju Pomorza Zachodniego jest konsolidacja działań władz lokalnych i regionalnych w zakresie tworzenia i promowania regionalnej sieci powiązań naukowych i gospodarczych, w tym w obszarze żeglugi, rybołówstwa, turystyki. Potrzeba zwiększenia skali działań na rzecz wzmocnienia regionu Morza Bałtyckiego w obszarze produkcji i usług w szeroko pojętej gospodarce morskiej, która będzie odpowiadała wyznaczonym kierunkom polityki morskiej Unii Europejskiej.	Uwaga nieuwzględniona. W przyjętych dla Strategii ramach problem klastrowania, w tym powiązań w obszarze żeglugi, turystyki, gospodarki morskiej, został dostrzeżony i zdiagnozowany. Jako silną stroną regionu przyjęto: "dynamiczny rozwój sieciowania przedsiębiorstw i inicjatyw klastrowych". Tematyka tworzenia silnych układów gospodarczych została też poruszona w II Celu strategicznym "Zwiększenie konkurencyjności i efektywności gospodarki Pomorza Zachodniego" oraz w Celu kierunkowym 2.2. "Budowa potencjału innowacyjnego i internacjonalizacji dużych i średnich przedsiębiorstw w regionie".

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
24.	Klaster Morski Pomorza Zachodniego	całość	Poprawa jakości europejskiego ciągu transportowego poprzez wspieranie procesów tworzenia i modernizacji drogi S3, linii kolejowej CE-59 oraz odrzańskiej drogi wodnej. Wdrażanie nowoczesnego, profesjonalnego i skutecznego multimodalnego systemu wodnego transportu śródlądowego.	Inwestycje te mają istotne znaczenie nie tylko z perspektywy Pomorza Zachodniego, ale także dla krajowego systemu transportowego. Kluczowe dla rozwoju województwa zachodniopomorskiego jest ujęcie tych projektów w strategii naszego regionu.	Uwaga zostanie uwzględniona. Diagnoza zostanie uzupełniona o przypis dotyczący sieci TEN-T Diagnoza zostanie uzupełniona o przypis dotyczący sieci TEN-T. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) (Dz. U. L 348 z 20.12.2013, str. 1-128), Na system powiązań transportowych województwa tworzących sieć TEN-T składają się: drogi: S3 i A6 (sieć bazowa) oraz S6, S10 i S11 (sieć kompleksowa), linie kolejowe: E59 (towarowa sieć bazowa na odcinku od Świnoujścia, pasażerska – na odcinku od Szczecina) i C-E-59 (sieć kompleksowa) oraz linia nr 202 (sieć kompleksowa), a także Odrzańska Droga Wodna (sieć bazowa na odcinku od wejścia do kanału Odra-Hawela do granicy z morskimi wodami wewnętrznymi). Elementami sieci bazowej śródlądowej i morskiej są porty w Szczecinie i w Świnoujściu, natomiast port w Policach jest elementem sieci kompleksowej. Lotnisko w Szczecinie-Goleniowie należy do bazowej sieci lotniczej. Ponadto Szczecin wskazano jako „węzeł miejski sieci bazowej”. 30 czerwca 2015 r. Rada Ministrów zatwierdziła plany prac dla dwóch korytarzy sieci bazowej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) przebiegających przez Polskę, w tym przebiegającego przez Pomorze Zachodnie korytarza sieci bazowej TEN-T Bałtyk-Adriatyk: Korytarz Bałtyk – Adriatyk: Szczecin/Świnoujście – Poznań – Wrocław – Ostrava, Gdynia – Gdańsk – Katowice/Ślasków, Gdańsk – Warszawa – Katowice, Katowice – Ostrava – Brno – Wien, Katowice – Žilina – Bratislava – Wien, Wien – Graz – Villach – Udine – Trieste, Udine – Venezia – Padova – Bologna – Rawenna, Graz – Maribor – Ljubljana – Koper/Trieste.

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
25.	Klaster Morski Pomorza Zachodniego	całość	Rozwój potencjału naukowego w województwie zachodniopomorskim oraz wzmocnienie pozycji uczelni i szkół, szczególnie w obszarze gospodarki morskiej, w celu utworzenia silnego centrum akademickiego Pomorza Zachodniego.	Podniesienie jakości obszaru kapitału ludzkiego jest istotne, aby osiągnąć cele Strategii.	Uwaga nieuwzględniona. W przyjętych dla Strategii ramach, problem rozwoju potencjału naukowego oraz wzmocnienie pozycji uczelni został dostrzeżony i zdiagnozowany m.in. w diagnozie, scenariuszach rozwoju, a także w Celu kierunkowym 2.1. Rozwój regionalnych i inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego.
26.	Klaster Morski Pomorza Zachodniego	całość	Współdziałanie szkolnictwa zawodowego z przedsiębiorcami. Upowszechnianie kształcenia zawodowego w kluczowych branżach dla regionu, które będzie łączyło nabywanie wiedzy z umiejętnościami praktycznymi.	Dążenie do umożliwienia kształcenia w rzeczywistym środowisku pracy. Gospodarka morska jest wiodącym kierunkiem na rynku pracy w województwie zachodniopomorskim, dlatego ważne jest wzmocnienie świadomości wśród młodzieży dotyczącej kształcenia w tym obszarze.	Uwaga zostanie uwzględniona. Zgodnie z komentarzem w ramach punktu nr 12.
27.	Klaster Morski Pomorza Zachodniego	całość	Zwiększenie absorpcji innowacyjnych rozwiązań naukowych do praktyki gospodarczej (komercjalizacja myśli naukowej oraz eksperckiej), w tym m.in. poprzez zawiązywanie spin-offów, sprzedaż licencji oraz praw, także w kooperacji z inwestorami publicznymi oraz prywatnymi.	Niezbędne działania dla pozytywnej zmiany gospodarczej regionu, zwiększenia produktywności i tworzeniu nowych miejsc pracy.	Uwaga nieuwzględniona. W przyjętych dla Strategii ramach problem został dostrzeżony i zdiagnozowany: (12) Str. 13: " <i>Większość regionalnego potencjału badawczo-rozwojowego stanowią uczelnie publiczne. W regionie zlikwidowano placówkę Polskiej Akademii Nauk, nie ma też samodzielnych jednostek badawczo-rozwojowych. Zachodniopomorskie przedsiębiorstwa najczęściej korzystają z gotowych technologii ograniczając wydatki na działalność innowacyjną i badawczo-rozwojową. Ich udział to niewiele ponad 1% ogółu nakładów w kraju. Zatrudnienie w sektorze B+R na 1 tys. osób aktywnych zawodowo oscyluje wokół 3%, co daje regionowi 10. pozycję w kraju.</i> "; (25) Str. 18.: " <i>Rozwój potencjału naukowego regionu wymaga tworzenia kierunków studiów odpowiadających potrzebom gospodarki. Szczególnego wsparcia wymaga powstawanie i rozwój jednostek naukowo-badawczych poza strukturami uczelni, współpracujących na zasadach rynkowych z sektorem gospodarki</i> ".
Analiza SWOT					

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
28.	Gmina Mielno	str. 19-21	<p>Analiza SWOT zawiera szereg braków metodycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w małym stopniu odnosi się do diagnozy (każda z 29 diagnozowanych sfer to potencjalnie 29 słabych lub mocnych stron, z każdą z tych sfer mogą wiązać się szanse lub zagrożenia) • formułowanie silnych stron jak szans (np. możliwości rozwojowe ...) • formułowanie silnych stron jako postulatów (np. rozwój gospodarki morskiej ...) • wskazanie podobnych aspektów w odniesieniu do Regionu Morza Bałtyckiego jednocześnie jako silnej i słabej strony (dobra pozycja wyjściowa do rozwoju ... i niewykorzystany potencjał obszaru ...) • wskazanie postulatów lub celów jako szanse (poprawa sytuacji demograficznej, podczas gdy wykazano, że mamy do czynienia z zagrożeniem pogorszenia sytuacji) 	<p>Analiza SWOT zdecydowanie odstaje od całości przedstawionego do konsultacji dokumentu, który generalnie stoi na wysokim poziomie i wyróżnia się zwięzłością. Analiza SWOT w małym stopniu nawiązuje do diagnozy oraz następujących po niej części dokumentu. Obok wskazano ewidentne niedociągnięcia metodyczne.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. (1) Analiza SWOT przygotowana została z uwzględnieniem powszechnie akceptowanych standardów, w których dopuszczalne jest ujmowanie zagadnień zarówno jako mocne i słabe strony, lub jako szanse i zagrożenia. Przykładem jest właśnie potencjał Morza Bałtyckiego - z jednej strony położenie nadbałtyckie generuje ogromne możliwości rozwojowe, jednak słabą stroną tego zagadnienia jest wieloletni brak umiejętności przekucia tej renty geograficznej w sukces. (2) Analiza SWOT, podobnie jak cały dokument ma charakter syntetyczny i dotyczy zagadnień uznanych w procesie budowania analizy za najistotniejsze, wspólne dla wielu obszarów (diagnozowanych sfer).</p>
29	Gmina Mielno	mocne strony	<p>Wnosimy o ujęcie następującego czynnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozwinięta branża turystyczna oraz doskonałe warunki do dalszego rozwoju branży w oparciu o niewykorzystane zasoby czasu i przestrzeni 	<p>Proponowany zapis stanowi podsumowanie zapisu diagnozy (pkt 5) opisującego obecny stan turystyki jako mocną stronę regionu. Podobnie można w tym miejscu ująć niewykorzystane potencjały, ponieważ dzięki nim już obecnie silna i ważna branża, może w dalszym ciągu stanowić jedną z lokomotyw rozwoju gospodarczego regionu. (W podobny sposób powinny zostać przyporządkowane do matrycy SWOT wszystkie lub najważniejsze z 29 obszarów diagnozy).</p>	<p>Uwaga zostanie uwzględniona.</p>

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
30.	Gmina Mielno	szanse	Wnosimy o ujęcie następującego czynnika: • korzystne trendy dla rozwoju turystyki, będącej jedną z regionalnych specjalizacji	Chodzi o takie trendy jak: zagrożenie terroryzmem i kryzys imigracyjny, wzrost zamożności społeczeństwa oraz jego starzenie się, wzrost popularności aktywnych form turystyki itd. Wszystko to sprawia, że istnieją dogodne warunki do wydłużenia sezonu turystycznego poza okres wakacyjny (kąpielowy). Dotyczy to także możliwości wykorzystania potencjału Pojezierza.	Uwaga zostanie uwzględniona.
31.	Gmina Mielno	szanse	Wnosimy o ujęcie następującego czynnika: • szerokie wykorzystanie mechanizmu partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP)	Na stronach 31 i 42 znajduje się szerokie uzasadnienie dla szerszego wykorzystania PPP, z czego wynika, że dostrzega się taką szansę. Gmina Mielno już teraz przystąpiła do pierwszego projektu w formie PPP (Modernizacja obiektów użyteczności publicznej). Zdobyte doświadczenie będziemy chcieli wykorzystać do realizacji kolejnych projektów. Deklarujemy pełne wsparcie pomysłu Platformy PPP. Gmina Mielno dostrzega ogromne możliwości rozwoju PPP szczególnie w gminach turystycznych i aspiruje do pozycji regionalnego lidera w tym zakresie.	Uwaga zostanie uwzględniona.
32.	Gmina Miasto Koszalin	Zagrożenia, s. 20, dot. zapisu: rozwarcie nożyc	Proponuje się zmianę wskazanego zapisu	Określenie wymaga doprecyzowania, uszczegółowienia lub zmiany	Uwaga zostanie uwzględniona.
Prognoza trendów rozwojowych					
33.	Gmina Mielno	Str. 20-23	Wnosimy o uzupełnienie opisu trendów o aspekty mające wpływ na możliwości rozwoju gospodarki regionu, dla której jednym z filarów jest turystyka. Na przykład pominięto aspekt atrakcyjności turystycznej a także osadniczej regionu w kontekście wzrostu mobilności, aktywności, zamożności i aspiracji a także starzenia się społeczeństwa (kolejne roczniki emerytów mają coraz większą siłę nabywczą w branży turystycznej).	Wskazane obok trendy niewątpliwie występują, aczkolwiek mogą być różnie oceniane (jako pozytywne i negatywne, istotne lub nieistotne itd.) W odniesieniu do Pomorza Zachodniego spłot tych czynników może (powinien) prowadzić w ogólnym bilansie do pozytywnych efektów gospodarczych a być może także demograficznych.	Uwaga nieuwzględniona. Rozdział poświęcony trendom koncentruje się nie tyle na konkretnych przewagach i atrybutach regionu, co na długotrwałych i złożonych procesach domagających się systemowego i "strategicznego" (związanego z procesami długiego trwania) ujęcia.

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
Scenariusz rozwoju					
34.	Gmina Miasto Koszalin	Scenariusz optymistyczny, s. 23.	Brak ujęcia w optymistycznym scenariuszu rozwoju potencjału portów w tym m.in. w Kołobrzegu i Darłowie.	Rozwój portów i związany z nimi przemysł stanowi potencjał gospodarczy województwa zachodniopomorskiego. Zapisy te wynikają bezpośrednio z projektu Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (s. 182-183 w: https://www.mr.gov.pl/media/23749/SOR_29072016_projekt.pdf)	Uwaga zostanie uwzględniona. Zapisy zostaną uzupełnione poprzez wstawienie po zdaniu: <i>Szczeciński Obszar Metropolitalny staje się ponadregionalnym centrum wzrostu i innowacji oraz istotnym węzłem transportowo-logistycznym i paliwowo-energetycznym w kraju i w Regionie Morza Bałtyckiego</i> , zdania: <i>Czynnikiem równoważącym procesy rozwojowe w skali regionu stanie się zwiększenie potencjału aglomeracji koszalińsko-kołobrzesckiej oraz wzrost gospodarczy regionu wybrzeża z jego portami i potencjałem turystycznym.</i>
35.	Gmina Miasto Koszalin	Scenariusz pośredni, s. 24, dot. zapisu: „...jest rozwój połączeń komunikacyjnych i infrastruktury transportu aktywizujących zwłaszcza wschodnią i południową część województwa”.	Proponuje się ujęcie, wyodrębnienie w zapisach także środkowej części województwa.	Ujęcie dodatkowego zapisu wynika m.in. z innych dokumentów strategicznych wyższego rzędu, np. Strategii Rozwoju Polski Zachodniej, która wprost mówi: „... Pomorze Środkowe ... należą do obszarów o najgorszej dostępności do centrum kraju oraz złej i bardzo złej dostępności czasowej do najbliższych ośrodków wojewódzkich (powyżej 90 i 120 minut w transporcie drogowym), co jest jedną z przyczyn utrudnionego dostępu do regionalnych rynków pracy, jak również do usług publicznych zlokalizowanych w ośrodkach wojewódzkich”.	Uwaga nieuwzględniona. Z treści uwagi można wywnioskować, że zgłaszający rozumie przedmiotowy zapis jako odniesienie do ewentualnych przedsięwzięć inwestycyjnych i jego intencją jest zabezpieczenie interesu środkowej części województwa. Tymczasem kontekst zapisu jest inny. Znajduje się on w części scenariuszowej i stanowi opis antycypowanego stanu rzeczy. Należy go zrozumieć w ten sposób, że przy pośrednim (nie dość zadawalającym) przebiegu procesów rozwojowych podejmowane i przewidywane do podjęcia inwestycje i przedsięwzięcia ukierunkowane na najsłabiej rozwinięte obszary województwa, w tym rozwój transportu publicznego, zniwelują w pewnym stopniu negatywny charakter wybranych zjawisk. Stanowi to uzasadnienie dla podejmowania takich działań, co nie stoi w sprzeczności z umocowanymi na innych przesłankach działaniami rozwojowymi na rzecz innych ośrodków.

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
36.	Gmina Miasto Koszalin	Scenariusz pesymistyczny, s. 24, dot. zapisu: „...osłabieniem spójności terytorialnej, wzmocnieniem nacisków na wprowadzenie nowego podziału administracyjnego i zmniejszenia powierzchni regionu”.	Proponuje się zmianę wskazanego zapisu.	Zastosowane sformułowanie ma wydźwięk negatywny, proponuje się zastosowanie następującego zapisu: „... ewentualne wprowadzenie nowego podziału administracyjnego i zmniejszenie powierzchni regionu”.	Uwaga zostanie uwzględniona.
37.	Gmina Mielno	Scenariusz pozytywny	W scenariuszu pozytywnym brak wskazania źródeł sukcesu. Zdanie: Posiadają oni (mieszkańcy) dostęp do (...) dobrze w skali kraju rozwiniętej infrastruktury turystycznej wskazuje na brak zrozumienia turystyki jako jednego z filarów gospodarki regionu . Postulujemy rozpoczęcie opisu od zdania w brzmieniu np.: Województwo zachodniopomorskie dynamicznie się rozwija i zmniejsza dystans rozwojowy wobec bardziej rozwiniętych regionów kraju. Filarami rozwoju gospodarczego regionu są gospodarka morska i turystyka, albo branże związane z tzw. niebieskim i zielonym wzrostem, albo prawidłowo rozpoznane i rozwijane regionalne i inteligentne specjalizacje.	Scenariusz z założenia stanowić powinien opis dynamiczny. Przedstawione w dokumencie scenariusze są raczej wizjami statycznymi. Należałoby więc skonstruować scenariusze w oparciu o prawidłowo opracowaną analizę SWOT. Scenariusz pozytywny powinien stanowić narrację na temat jak to wykorzystano mocne strony regionu i pojawiające się szanse do stworzenia stabilnych fundamentów dla jego zrównoważonego rozwoju, pomimo występujących na starcie słabości oraz zagrożeń, które udało się przezwyciężyć. Odpowiednio należałoby przedstawić scenariusze pośredni i pesymistyczny. Metoda scenariuszy oparta na solidnej analizie SWOT, dzięki wskazaniu logicznych związków przyczynowo-skutkowych pozwala uchwycić i zdiagnozować krytyczne punkty (słabe ogniwa w ciągu logicznym), czyli te wymagające wzmożonej interwencji. Słabe punkty w scenariuszu stanowią automatycznie główny kierunek działania. Statyczny opis, bez związków przyczynowo –skutkowych nie pozwala na prawidłowe zdefiniowanie kluczowych kierunków interwencji.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga ma charakter refleksji nad przebiegiem i efektami prac nad scenariuszami.
Wizja					

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
38.	Gmina Miasto Koszalin	Wizja rozwoju województwa zachodniopomorskiego, s. 25, dot. zapisu: Pozycję konkurencyjną województwa określa także silna pozycja rozwojowa głównych ośrodków miejskich regionu. Wynika ona z roli metropolii szczecińskiej i całego regionu w układzie ...”	Proponuje się zmianę wskazanego zapisu	Należy wskazać również miasto Koszalin oraz jego obszar funkcjonalny jako drugi po Szczecinie stymulant rozwoju społeczno – gospodarczy oddziałujący na środkową i wschodnią część województwa.	Uwaga nieuwzględniona. Zapisy wizji mają charakter ogólny i odwołują się do silnej pozycji głównych ośrodków miejskich. Wskazania na metropolię szczecińska w układzie ponadregionalnym i europejskim jest świadomym wyborem dla podkreślenia jej nadrzędnej roli w budowaniu pozycji całego województwa, a nie budowania dystansu bądź marginalizowania roli pozycji Koszalina. Rozwinięciem dla zapisów wizji są cele strategiczne i kierunkowe, w tym konkretnie przypadku postulowany zapis dotyczący rozwoju obszaru funkcjonalnego Koszalina znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w opisie Celu kierunkowego 3.1.
39.	Gmina Mielno	Str. 25	Wnosimy o rozwinięcie terminów „niebieskiej i zielonej gospodarki”	Wizja rozwoju w odróżnieniu od większości strategii ma tu charakter opisowy, zajmuje prawie dwie strony, co nie jest wadą. Kluczowe znaczenie na tych dwóch stronach ma jednak zdanie: Sukces ten jest wynikiem efektywnego dyskontowania położenia geograficznego Pomorza Zachodniego na mapie Europy i Basenu Morza Bałtyckiego, wykorzystania potencjału do rozwoju niebieskiej i zielonej gospodarki. Pozostałe elementy wizji zdają się mieć charakter pochodny tego sukcesu. W związku z tym wskazane jest rozwinięcie terminów, które mają stanowić o sukcesie regionów. W tym miejscu należy wskazać, że prezentowana wizja nosi znamiona scenariusza (bardziej dynamiczne ujęcie niż scenariusz), podczas gdy scenariusz pozytywny wygląda na wizję regionu 2030. Zwraca uwagę, że pojęcia niebieskiej i zielonej gospodarki nie pojawiają się jako koła zamachowe scenariusza pozytywnego.	Uwaga zostanie uwzględniona.
Misja					

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
40.	Gmina Mielno	str.27	Wnosimy o dodanie krótkiego objaśnienia terminów „niebieski wzrost” i „zielony wzrost”	Terminy te są zrozumiałe dla specjalistów, jednak mając na uwadze, że przynajmniej w teorii, mamy do czynienia z dokumentem dla każdego, to należy dodać objaśnienie tych terminów (szczególnie z racji rangi, jaką im się tu nadaje). Objaśnianie tych pojęć wydaje się tym bardziej zasadne, iż w pkt. 5 (wizja) mowa o niebieskiej i zielonej gospodarce podczas gdy w pkt 6. (misja) mowa o wzroście. Warto więc ujednoczyć nomenklaturę i wypromować ją, ponieważ wbrew pozorom pojęcia te mają stosunkowo ostre zakresy. Warto byłoby też powiązać je z regionalnymi i inteligentnymi specjalizacjami. (Również pojęcia pozornie bardzo ogólne i często mylone).	Uwaga zostanie uwzględniona.
41.	Gmina Miasto Koszalin	str.27	Brak szczegółowego objaśnienia dla pojęć „niebieska gospodarka”, „zielona gospodarka”.	Wskazane pojęcia stanowią filar SRW, pojawiają się często wobec czego wydaje się, że wymagają dodatkowego objaśnienia.	Uwaga zostanie uwzględniona.
Cele rozwojowe					

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
42.	Agnieszka Przybylska Radna Województwa Zachodniopomorskiego	Strony str. 28-31 w ramach I celu strategicznego Wzmocnienie roli województwa w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych punkt 1.2. Rozwój relacji społeczno-ekonomicznych z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską oraz w ramach celu strategicznego II Zwiększenie konkurencyjności i efektywności gospodarki Pomorza Zachodniego punkt 2.2. Budowa potencjału innowacyjnego i internacjonalizacji dużych i średnich przedsiębiorstw	Do ustalenia w odniesieniu do interesu Polski, jako całości: Czy oba kierunki tj. zacieśnienie więzi Pomorza zachodniego z Berlinem oraz planowana internacjonalizacja dużych i średnich przedsiębiorstw są zgodne z polską racją stanu na naszych terenach? Czy odpowiadają kierunkowi realizowanemu przez Parlament i Rząd RP?	Decyzja o tym, czy Pomorze Zachodnie zacieśnia relacje z silniejszym gospodarczo sąsiednim państwem to krok na tyle poważny, że warto uzgodnić na ile korelowałby on z polityką naszego państwa. Podobnie w odniesieniu do wskazanego w projekcie zamiaru internacjonalizacji średnich i dużych przedsiębiorstw.	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotowe zapisy rozumiane w kontekście w jakim zostały ujęte w SRWZ nie godzą w polską rację stanu i nie pozostają w sprzeczności z projektem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Projekt SRWZ równoległe został przekazany do konsultacji stronie rządowej..

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
43.	Agnieszka Przybylska Radna Województwa Zachodniopomorskiego	fragmenty ze strony 34 i 35 cel kierunkowy 4.2. Wzmocnienie zdolności do współpracy (...) 'będzie postępować ukierunkowanie na outsourcing funkcji i usług samorządu do podmiotów zewnętrznych.	Czy istnieje już spójna koncepcja zabezpieczenia się od zagrożeń związanych z outsourcingiem np. brak możliwości skutecznej kontroli firmy realizującej zlecane zadanie itp.? Czy kierunek taki jest spójny z kierunkiem ogólnopolskim? Kto miałby ponosić odpowiedzialność za działania zlecane przez Zarząd Województwa firmie zewnętrznej? Czy outsourcing nie ograniczałby możliwości JST w ramach funkcji kontrolnych itp.?	Zarządzanie tak dużym obszarem jak województwo wymaga zarówno posiadania zaufanej kadry o wysokich kompetencjach, jak i posiadania możliwości poddawania rezultatów ich pracy stosownej kontroli; outsourcing wyprowadzając te działania do firmy zewnętrznej może skutkować np. brakiem mechanizmów zabezpieczających przed ryzykiem popełnienia błędów przez zewnętrzną firmę, oraz ograniczeniem funkcji kontrolnych wobec tego podmiotu.	Uwaga nieuwzględniona. Ukierunkowanie na outsourcing funkcji i usług jest naturalnym trendem dojrzałych społeczności, gdzie organizacje pozarządowe i mieszkańcy w celu zaspokojenia potrzeb przejmują od samorządu (w różnej skali) pewne funkcje lub usługi publiczne. Cel ten będzie realizowany jako wieloletni proces, a dynamika tego procesu uzależniona będzie od stopnia przygotowania stron i formuły realizacji funkcji / usług publicznych. Duże możliwości w tym zakresie niosą partnerstwa publiczno-prywatne. W Urzędzie Marszałkowskim działa system kontroli zarządczej obejmujący odpowiednie reakcje na ryzyka wynikające z realizacji zadań przez jednostki organizacyjne samorządu lub powierzenia zadań podmiotom zewnętrznym.
44.	Gmina Miasto Koszalin	III Cel strategiczny Integracja obszarów funkcjonalnych oraz powiązań w obrębie województwa, s. 32, dot. zapisów: „...i na stałe podnoszenie dostępności szerokiej oferty usług publicznych	Brak wskazania Koszalina jako drugiego ośrodka rozwoju społeczno – gospodarczego województwa. Proponuje się modyfikację zapisów.	W dokumencie wielokrotnie podkreślana została rola Szczecina jako ośrodka metropolitalnego, należy również podkreślać rolę aglomeracji koszalińskiej.	Uwaga nieuwzględniona. Uwagę należy rozpatrywać łącznie z uwagą nr 38. Wskazanie na metropolię szczecińską w układzie ponadregionalnym i europejskim jest świadomym wyborem dla podkreślenia jej nadrzędnej roli w budowaniu pozycji całego województwa, a nie budowania dystansu bądź marginalizowania roli pozycji Koszalina. W tym konkretnie przypadku postulowany zapis dotyczący rozwoju obszaru funkcjonalnego Koszalina znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w opisie Celu kierunkowego 3.1. Zgłoszenie uwagi należy prawdopodobnie rozumieć jako uczynienie zadość woli konsekwentnego równoważenia akcentów uwagi poświęcanej w dokumencie obu wiodącym ośrodkom miejskim regionu. Trzeba mieć przy tym na uwadze, że to samo zdanie wybrzmiewa stwierdzeniem o związku rozwoju z "efektywnością obsługi i zasięgu oddziaływania zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich". Ten zapis należy rozumieć jako odnoszący się do przejmowania przez Koszalin jak największej odpowiedzialności za świadczenie części

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
					usług publicznych i tym samym reprezentowanie metropolii w regionie.
45.	Gmina Miasto Koszalin	Cele rozwojowe 2.2 lub 3.3	Nadanie rangi regionalnemu systemowi gospodarki odpadami – wniosek o ujęcie zapisu dot. wykorzystania w regionie energii z odpadów na potrzeby własne mieszkańców, zagospodarowanie odpadów zielonych poprzez produkcję kompostu wykorzystywanego następnie na terenach publicznych – tym samym wdrożenie dyrektywy unijnej „circular economy” – gospodarka o obiegu zamkniętym	Mając na uwadze obowiązujące przepisy prawne w dziedzinie gospodarki odpadami powinien być wspierany rozwój danego regionu w zakresie gospodarki odpadami, wzmacniane współpracy pomiędzy gminami i wspólne realizowanie inwestycji w system gospodarki odpadami. Przykładem takiego działania jest projekt „System gospodarki odpadami oraz budowa zakładu termicznego przekształcania odpadów dla miast i gmin Pomorza Środkowego”, którego I etap zrealizowano. W ramach części inwestycyjnej zrealizowana została dostawa sprzętu i wyposażenia dla dwóch Stacji Przeladunkowych Odpadów Komunalnych, znajdujących się w koszalińskim regionie gospodarki odpadami, tj. w RIPOK w Sianowie oraz w RIPOK w Korzyścienku zaprojektowanych pod kątem przygotowania paliwa do instalacji do termicznego przekształcania paliwa wyprodukowanego z odpadów komunalnych. W planie ujęta jest bowiem budowa instalacji do termicznego przekształcania paliwa wyprodukowanego z odpadów komunalnych z lokalizacją w Koszalinie, do której wsad ma być zapewniony przez instalacje znajdujące się w dotychczasowym regionie koszalińskim. Zgodnie z ideą gospodarki o obiegu zamkniętym odpady pochodzące od mieszkańców danego regionu powinny być przetwarzane na ich terenie, co umożliwi również pozyskiwanie energii cieplnej i elektrycznej.	Uwaga nieuwzględniona. Doceniając wagę zagadnienia, którego dotyczy uwaga, należy zwrócić uwagę na koncepcję i strukturę Strategii nieuwzględniając zagadnień o takim stopniu szczegółowości, a jednocześnie konsekwentnie podkreślanie Strategii jako świadomego wyboru. Jest natomiast miejsce i potrzeba, by propozycję uwzględnić w toku prac nad pozostałymi elementami Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, tj. Politykami Rozwoju i Programami Strategicznymi, w szczególności w obszarze ochrony środowiska.
Terytorialny wymiar polityki rozwoju					

Lp.	imię i nazwisko/ nazwa organizacji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, postulat, propozycja	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
46.	Gmina Mielno	str.36 mapa 1	Wnosimy o naniesienie na mapę Mielna, które z dniem 1 stycznia 2017 r. uzyska status miasta.	Na mapie zaznaczono wszystkie miasta województwa. Ponieważ aktualizacja Strategii będzie uchwalana w roku 2017, należy wprowadzić w tym zakresie dane aktualne na ten rok.	Uwaga zostanie uwzględniona.
Monitorowanie Strategii					
47.	Agnieszka Przybylska Radna Województwa Zachodniopomorskiego	Str 44,45,46 wskaźniki monitorowania Strategii Rozwoju	Z podanych wskaźników głównie rok 2015 i przewidywane 2020 i 2030 nie wyciągnięto wniosków, nie wskazano przyczyn obecnego stanu rzeczy (np. dysproporcji pomiędzy liczbą osób z wyższym wykształceniem a dochodem PKB na osobę i poziomem zatrudnienia na Pomorzu Zachodnim, ani nie wyprowadzono z tego wniosków co do potrzebnych kierunków przeciwdziałających złym trendom.	Brak dokładnej analizy i pogłębionej refleksji odrywa projekt od realiów i sprowadza go do ogólnikowych sformułowań, które nie dają w rzeczywistości impulsu do określonych działań i zmian na rzecz silnego, zasobnego Pomorza Zachodniego.	Uwaga nieuwzględniona. Prezentowane wskaźniki określają sposób monitorowania proponowanych celów Strategii. Zaprezentowane wartości w 2015 roku stanowią wartości bazowe - punkty odniesienia dla mierzonych przyszłych efektów wdrażania celów, nie służą natomiast do analizy bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej. Taka analiza została przeprowadzona w oparciu o bardzo szeroki katalog danych w okresie przed przystąpieniem do aktualizacji i w trakcie procesu.
Uwagi formalne					
48.	Gmina Miasto Koszalin	cały dokument	W projekcie „Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego” użyto w wielu przypadkach określeń naukowych, niezrozumiałych dla przeciętnego odbiorcy, zainteresowanego mieszkańca, np.: dryf rozwojowy, produkt izolowany.	Tak sformułowany dokument strategiczny w znacznej mierze utrudnia odbiór tego opracowania. Jest to bardzo istotne przy jego szerokiej konsultacji społecznej. Dla wielu osób projekt Strategii może być niezrozumiały.	Uwaga zostanie uwzględniona. Objaśnienia pojęć znajdują się w przypisach lub w treści. Dokonana zostanie powtórna analiza treści dokumentu pod kątem uzupełnienia objaśnień i ewentualnego zmieszczenia słownika pojęć.
49.	Gmina Miasto Koszalin	ujęcie na wstępie dokumentu	Na wstępie dokumentu powinny znaleźć się wyjaśnienia dot. zamieszczonych w dokumencie pojęć tzw. słownik pojęć (np. czym jest Specjalna Strefa Włączenia).	Tworzone dokumenty strategiczne z uwagi na swoją specyfikę (wiele specjalistycznych pojęć z różnych dziedzin) dla swej przejrzystości powinny zawierać dość szczegółowy słownik pojęć.	Uwaga zostanie uwzględniona. Objaśnienia pojęć znajdują się w przypisach lub w treści. Dokonana zostanie powtórna analiza treści dokumentu pod kątem uzupełnienia objaśnień i ewentualnego zmieszczenia słownika pojęć.
50.	Gmina Miasto Koszalin	cały dokument	Tekst zawiera błędy stylistyczne, interpunkcyjne, ortograficzne.	Dokument wymaga ujednoczenia pod kątem: redakcyjnym oraz powszechnie obowiązujących zasad ortografii i interpunkcji.	Uwaga zostanie uwzględniona.